

2023-11-09
S2023/03011 (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag om bättre bemötande och stärkt uppföljning avseende vård vid könsdysfori

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att genomföra en informationsinsats riktad till vård- och omsorgspersonal som i sitt arbete möter personer med könsdysfori.

Socialstyrelsen ska också utveckla uppföljningen av transvården med anledning av att sådan vård blir högspecialiserad fr.o.m. den 1 januari 2024. En viktig del är att de enheter som får bedriva nationell högspecialiserad vård ska kunna samverka kring väntetider nationellt. Socialstyrelsen ska följa upp detta årligen.

Socialstyrelsen ska även föreslå en metod i syfte att långsiktigt kartlägga förskrivningen av pubertetshämmande och könskonträra läkemedel till personer med könsdysfori.

Socialstyrelsen ska senast den 6 februari 2025 lämna en skriftlig redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdraget får Socialstyrelsen under 2023 använda högst 1 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2023 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 18 God vård och folkhälsa.

Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2023.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2024 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Närmare om uppdraget

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har tagit fram rapporten Jag är inte ensam, det finns andra som jag, som belyser unga hbtqi-personers levnadsvillkor. Rapporten visar på bristfälligt bemötande från vårdens sida när det gäller hbtqi-personer. Intervjupersonerna har blandade erfarenheter av bemötande inom vården. Det finns positiva exempel på att vårdgivare har haft ett öppet och förutsättningslöst bemötande, eller snabbt anpassat sig efter att det har framkommit att den unga är hbtqi-person. Samtidigt beskriver flera unga brister i bemötandet. Det finns exempel på att det har fått negativa konsekvenser för den enskilde, såsom att den unga valt att avsluta vårdkontakten eller samtalsstödet eller att den unga undviker att ta del av vård och stöd.

Det är därför angeläget att Socialstyrelsen genomför en informationsinsats riktad till vård- och omsorgspersonal som i sitt arbete möter personer med könsdysfori. Målgruppen för insatsen ska vara primärvården, den psykiatriska öppenvården, ungdomsmottagningar, socialtjänsten, elevhälsan och angränsande vårdområden m.m.

I Nationellt kunskapsstöd från 2015 för god vård av vuxna med könsdysfori, betonar Socialstyrelsen vikten av att följa upp och utvärdera de vårdåtgärder som erbjuds inom ramen för det kliniska arbetet. Det kvalitetsregister (könsdysforiregistret) som det vid den tidpunkten planerades för, har inte kunnat möta behovet.

Regeringen gav 2019, efter rekommendation av Statens medicinsk-etiska råd (S 1985:A), Socialstyrelsen ett uppdrag att kartlägga förskrivningen av pubertetshämmande och könskonträra läkemedel hos personer med könsdysfori (S2019/04518). Syftet med uppdraget var att öka kunskapen om läkemedelsbehandling av könsdysfori. Det nu aktuella uppdraget utgör en uppföljning av Socialstyrelsens rapport Pubertetshämmande och könskonträr läkemedelsbehandling vid könsdysfori En kartläggning av förskrivningen 2006–2020.

Regeringen anser att det är viktigt att följa utvecklingen av förskrivningen av pubertetsshämmande och könskonträra läkemedel till personer med könsdysfori i ett långsiktigt perspektiv i syfte fastställa om målet med god och jämlik vård uppfylls, säkerställa kvaliteten i vården och möjligheterna till forskning. Det är därför angeläget att Socialstyrelsen tar fram en metod för hur en långsiktig uppföljning kan se ut.

Regeringen beräknar att avsätta medel för uppdraget under 2024, under förutsättning att riksdagen har anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Erika Borgny

Kopia till

Statsrådsberedningen/Internrevisionen

Statsrådsberedningen/SAM

Finansdepartementet/BA, OFA K

Kammarkollegiet

Sveriges Kommuner och Regioner